

CIP – Katalogizacija u publikaciji  
Nacionalna i sveučilišna knjižnica – Zagreb  
UDK 268-053.6 (072.4)

BISSOLI, Cesare

Učitelju, gdje stanuješ? (Iv 1,38) : putokazi  
za susret mladih s evanđeljem / Cesare Bissoli ;  
[prijevod Rudi Paloš]. – Zagreb : Katehetski  
salezijanski centar, 2005. – (Biblioteka Iskustva ;  
knj. 19)

Prijevod djela: *Maestro, dove abiti?* (Gv 1,38).

ISBN 953-205-053-1

I. Evangelizacija – Mladež. II. Prijevodnik

450603047

ISBN 953-205-053-1

Središnja nadbiskupijska i  
fakultetska knjižnica u Đakovu



700006897

Naslovnica:

Josip Botteri Dini, Vitraj u crkvi Sv. Križa, Zagreb, detalj  
(*minio*: Zvonimir Adetić)

Naslov izvornika:

Cesare Bissoli, *Maestro, dove abiti?* (Gv 1,38).  
*Itinerari giovanili con il vangelo*

© 2002 by ELLEDICI, Leumann (To), Italia

Izdavač i copyright za hrvatski prijevod:

© 2005 by Katehetski salezijanski centar, Zagreb

Internet: <http://www.ksc.hr>

E-mail: [ksc@zg.htnet.hr](mailto:ksc@zg.htnet.hr)

Za izdavača: Bože Tadić

Prijevod: Rudi Paloš

Grafička oprema: Marijan Osman

Lektura: Vjeročka Ban

Tisak: »Denona« d.o.o., Zagreb

1 2 3 4 5 • 09 08 07 06 05

Tiskano u Hrvatskoj (lipanj 2005)

Printed in Croatia (June 2005)

13.09.2005

CESARE BISSOLI

# UČITELJU, GDJE STANUJEŠ?

(Iv 1,38)

*Putokazi za susret mladih s evanđeljem*



KATEHETSKI SALEZIJANSKI CENTAR  
ZAGREB, 2005.

»Gospodine, kada te to  
vidjesmo gladna  
i nahranismo te?«

(Mt 25,37)

### Molitva

Vozio sam se gradskom obilaznicom. Ispred mene se dogodila nesreća: automobil je naletio na motor. Mladić na zemlji. Imao sam ugovoren sastanak u gradu. Nastavio sam voziti. Nakon sto metara počelo me mučiti pitanje: zašto se nisam zaustavio? Što ako je tom nesretniku bila potrebna moja pomoć da bi pozvao bitnu pomoć ili svoje rođake? Gospodine, kažem da sam kršćanin, no jesam li to stvarno bio i u tom trenutku?

Kad susrećemo drugoga koji je u nevolji, ako i ne ostane-  
mo nezainteresirani, previše olako zanemarujemo ljubav  
prema bližnjemu i izbjegavamo mu pomoći zbog nepovjere-  
nja ili zbog straha od... Pa ipak, ti si nam, Gospodine, u  
evangelju dao nezaboravne dokaze o svojoj skrbi za bolesni-  
ke, grešnike, gladne, carinike. Naviještati Kraljevstvo za tebe  
nije bilo samo govor o Kraljevstvu nego i pružanje mogućnosti  
onima koji su isključeni da uđu u Kraljevstvo.

Pridružujući ti se, željeli bismo razgovarati s tobom, Go-  
spodine, o razlozima, o tvojim razlozima zbog kojih bismo se  
morali brinuti za one koji pate dušom i tijelom.

### ČITANJE TEKSTA

» Glasno se pročita odlomak iz *Mt 25,31-46*.

### Opći pregled

- Ovaj je odlomak dio posljednjeg poglavlja Evan-  
delja po Mateju prije izvješća o mucu. To su posljednje  
Isusove riječi koje imaju *obilježje oporuke*, a posebno su  
važne jer ne dodiruju neku drugotnu temu nego sâmô  
spasenje, nudeći odlučujuće mjerilo koje vrijedi u sva-  
koj prilici i na svakome mjestu: ljubiti bližnjega u nevo-  
lji, kao što je to činio Isus, određuje ulazak u kraljevstvo  
nebesko.

- Riječ je o *Isusovu govoru, apokaliptičkog ili esbatološ-  
kog obilježja*, prema tome proročkog videnja, koji se od-  
nosi na stvarnost posljednjeg Božjeg suda nad čovjekom.  
»Privlači pozornost ne samo snagom svoje poruke, ne-  
go i zanimljivom scenografijom, nadahnutom dvostru-  
kim dijalogom« (R. Fabris). Govor ne izražava konkret-  
ni način posljednjega suda, ali će se taj sud sigurno do-  
goditi, a odnos prema bližnjemu bit će u Božjim očima  
odlučujući.

- *Pitanja* koja se javljaju vrlo su brojna. Evo najvaž-  
nijih, koja mogu potaknuti traženje odgovora:

- Obraća li se Isus kršćanima ili nudi opći okvir koji  
je valjan za svakoga čovjeka?

- Jesu li samo djela materijalne ljubavi prema bližnje-  
mu, koja su u razgovoru jasno naznačena, jedino mjerilo  
vrednovanja?

- Tko su ta manja braća s kojom se poistovjećuje  
slavni Sin Čovječji?

### Slijed događanja

To je slijed zbivanja, izražen prema pomnoj strategiji. Prihvaćajući tu strategiju duboko se zahvaća dogovorena poruka, prema prepoznatljivoj količini emocionalnog pritiska koji učitelj želi izvršiti nad slušateljstvom. U takvu Isusovu načinu govora uočava se njegova briga da ga se dobro shvati, da se upozori na oprez pred lažnim iluzijama o spasenju, da se konkretno objasni što znači biti kršćanski učenik, da se obrazlože sastavnice istinskog odnosa prema bližnjemu.

Glavna obilježja prikazat ćemo prvo ukratko u shematskom obliku, a zatim u obliku komentara:

Sudionici	Sudac Sin Čovječji	Oni koje se sudi svi narodi
• <i>čin sudjenja</i>	• »ovce« • Kraljevstvo – život vječni	• »jarci« • drugi • »prokleti«
• <i>presuda</i>	• pomoć potrebitima	• vječni oganj – vječne muke
• <i>odluka o presudi (temeljno mjerilo suda)</i>	• jedan od najmanje braće • meni ste učinili	• izostala pomoć potrebitima • jedan od najmanje braće • niste meni učinili

• Upada u oči prevladavajuća i na neki način isključiva uloga Sina Čovječjega suca. To je Isus kao Gospodin koji će doći. On otvara sudenje i zatvara scenu povijesti. Svaki čovjek upućen je na nj, u vezi s kraljevstvom Oca njegovog. To je najviši teološki događaj.

• Kao što je svojstveno sudu, razvija se dijalog između pojedinih strana: između Sina Čovječjega i »pravednika«, između njega i »drugih«. Dijalog znači izlaganje misli, shvaćanje, poziv na odgovor. Očit je oblik katehetskog ponavljanja, kao nastojanje dobra katehete koji tumači lekciju i zatim traži od vjeroučenika da je ponove kako bi se uvjerali u njezinu važnost.

• Sadržaj dijaloga (potrebe bližnjega i briga ili nebriga za njih) zasigurno je nešto do čega je sucu stalo ako se, manje opširno ili opširnije, ponavlja četiri puta: iz usta suca i slušateljstva, prvo zdesna a zatim slijeva.

• Poseban se uočava jasno suprotstavljanje između dviju skupina, ne toliko između njih međusobno koliko s obzirom na suca. Pred njim, na kraju povijesti, ne stoji čvrsta istovrsna skupina dobrih ljudi, nego dramatični rascjep čovječanstva. Nije to povijesna tvrdnja, a još manje slijepi usud, da mora postojati takva bipolarizacija, nego je to svakako mogućnost koju se ne smije isključiti, mogućnost koja je u konačnici povjerena odluci svake pojedine osobe.

• Napokon, ne može se ne uočiti sveopćost slike, ne samo stoga što je riječ o sudu koji se tiče sviju, kršćana i nekršćana, nego i stoga što su svi podvrgnuti vrednovanju za koje se čini da se ne obazire na konfesionalni sadržaj vlastite religije ili laičkog viđenja života, vrednovanju koje može biti čak i izvan područja svjesne nakane: odnos pomoći prema bližnjemu, bez obzira znade li se tajna i neprocjenjiva vrijednost te pomoći.

### Glavni likovi

U središtu odlomka ne događa se ništa posebno, nego se pojavljuju osobe koje se susreću u konačnom događaju, jedinom i jedinstvenom događaju Božjeg suda.

Kakav god bio njihov prethodni život, to ovdje nije zanimljivo ili se, bolje rečeno, upravo taj život pretvara u predmet sudjenja u vezi s kojim se izjašnjavaju i djeluju sudac i oni kojima se sudi.

Položaj je jasno asimetrički. Riječ je o asimetriji stvarnosti, gdje je Isus sudac, a mi oni kojima se sudi.

Kad se sud završi, nema više povratka u svakodnevnu povijest, kao što se događa na ljudskim sudovima. Taj sud mijenja povijest koja se nastavlja kao »vječna muka« ili kao »vječni život«.

Pogledajmo kako je sve to izložio sam Isus.

### Isus

- Isus je protagonist, najviši sudac kojega je odredio Bog. »Moj Otac« i njegovo »Kraljevstvo« posljednja su uporišta koja utemeljuju i motiviraju to vrhovno Kristovo djelovanje. Prema tomu, te uporišne točke otvaraju prizor i daju bezgraničnu važnost njegovoj odluci.

- Naziva ga se svečanim naslovom Sin Čovječji odnosno, prema Danijelovom proročtvu (7,13-14), svemogućim Božjim službenikom za konačni sud svijeta koji je svojstven mesijanskim vremenima pa prema tome i konačnom dolasku Kraljevstva: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji!« (Mt 28,18). To je mesijanska formula koja se opširno spominje u Isusovo vrijeme i koju on sam uvijek rabi u trećem licu kako bi ukazao na svoje sudačko dostojanstvo, iako u svakodnevnoj skrivenosti (usp. Mt 16,27; 19,28). Prisustvo anđela (usp. i Mt 13,41; 24,31) potvrđuje dojmljivu ozbiljnost trenutka.

- Nevjerojatno je i paradoksalno, ali istinsko i postojano kao sudačko izvješće, njegovo praktično poistovjećivanje s malenima i siromašnima koje naziva braćom, polazeći od jednoga. Primjećuje se da Isus ne kaže:

»Učinili ste (ili niste učinili) dobro nekom siromahu, pa ste to prema tome učinili (ili niste učinili) meni.« Naprotiv, Isus započinje neposredno govoreći: »Bio sam gladan, i dali ste mi (ili mi niste dali) jesti...« Polazi od identiteta kako bi zatim došao do razlikovanja, koje traže sugovornici više negoli on sam. Po njemu je dobro koje je učinjeno drugome izravno povezano s njime! Riječ je o kakvom god malom činu, samo da je to nešto konkretno i da je u korist najmanjih među potrebitima, jer su oni njegova braća.

Mozemo uočiti razloge za to koje Isus izriče u Bejsjedi na gori: sveopće Božje očinstvo Boga koji sve smatra svojom djecom pa prema tome i međusobno braćom (usp. Mt 5,45).

- U ime takva mjerila, jednako je tako jasno i neosporno razlikovanje, dapače odvajanje, koje sudac vrši između »ovaca i jaraca«, između onih koji su činili dobro i onih koji su to izbjegavali. Isus je spomenuo vrlo zamršeno brkanje dobra i zla u svijetu, sve do trenutka međvosmislenog pojašnjavanja (Mt 13,24-30.47-50). Upozoreno je na isticanje unaprijed određene sudbine u Isusovim riječima (»od postanka svijeta«) koje, ispravno shvaćeno, ne znači ništa drugo doli potvrđivanje neizbježivosti završnog i konačnog odvajanja onoga što je dobro od onoga što je zlo.

- Prema tome, presuda je zrela: u potpunosti pripada sucu, razložna je i konačna (»vječna«), predviđa krajnju alternativu koja odgovara alternativnim krajnjim rezultatima pravednih i osuđenih: u Kraljevstvo ili izvan njega, u život vječni ili u vječni oganj. Ispod apokaliptičkog govora uočavamo osobniji Isusov govor: »Dodate u Kraljevstvo«, dakle, budite sa mnom. »Odlazite od mene, prokleti.« Spasenje i prokletstvo imaju svoj

konačni sadržaj u zajedništvu ili u odvajanju od Isusa (usp. 2 Sol 1,9).

### *Oni kojima se sudi*

- To su »svi narodi«, prema tome svi ljudi, bez razdvajanja kršćana i nekršćana, iako se mora dopustiti razlikovanje dara i zadaće prvih od drugih.

- Sud se odnosi na ponašanje prema osobama u nevolji. U biblijskoj religiji te su prvotne nevolje bile jasno istaknute i tvorile su neku vrstu formule siromaštva (usp. Ez 58,7; Ez 18,7; Job 31,32; Tob 4,16). To se primjećuje u Isusovim riječima. Postoji šest situacija: biti gladan i žedan, biti stranac, gol, bolestan, utamničen. To su očito simbolički izričaji koji obuhvaćaju svaku situaciju siromaštva, koje može biti materijalno ali i duhovno, koje se pak očituje kao uvjerenje da se ne može živjeti po pravednim Božjim odredbama.

- Duboko se doimlje »čudenje« onih kojima se sudi: zaslužuju vječni usud, a da im nije poznat formalni razlog (=pomoći najmanjoj braći znači pomoći Isusu). Formalno može biti da to ne znaju, ali u biti znaju: učiniti (ili ne učiniti) dobro bližnjemu u nevolji znači dočiniti Krista i odlučiti o vlastitu spasenju. Dobro kao ljubav prema bližnjemu važi kao takvo bez konfesionalnog predznaka.

- Jednako se tako doimlje i kako stav prema pojedinom siromahu ili malenomu ima ogromnu moć pomaganja pri ulasku ili isključenju iz Kraljevstva.

- Pripovijest pročitana još jednom ispočetka pokazuje se kao dvostruki red »blagoslovljenih« i »prokletih« koji idu prema dvama odredištima: »Kraljevstvu, životu vječnom« i »ognju, vječnim mukama«.

Ti redovi nisu međutim savršeno simetrični. Oni koji su osuđeni na »vječnu muku«, ostat će u tami svoje propasti. Oni o kojima će se govoriti, oni koji će povijesti ljudskih odnosa dati novo lice, to su oni velikodušni, koje Bog i ljudi stoga »blagoslivljaju«.

### **Poruka**

Bogata je i složena (vidi gore »pitanja« koja su s time povezana). Ovdje dajemo kratak sažetak.

- *Opća tvrdnja: Isus stavlja kao mjeru posljednjeg suda, pa prema tome i čovjekova spasenja ili propasti, pomoć koja je pružena ili zaničkana bližnjemu u nevolji. Ne vezuje je uz kakav kulturni čin nego uz djelotvornu kršćansku ljubav (iako kulturni čin može postati velika gesta djelotvorne kršćanske ljubavi). Ne vezuje je uz konfesionalnu pripadnost, nego uz narav ljudske osobe kojoj je svojstveno da pomaže ljudima.*

Duboki razlog takva odlučujućeg vrednovanja nije u nekom čudesnom receptu za pozitivno ili negativno djelovanje prema potrebitomu, nego u činjenici što Isus s potrebitim ima odnos zajedništva, pa prema tome i komunikacije: »Zaista, kažem vam, što god učiniste (ili ne učiniste) jednomu od ove moje najmanje braće, meni učiniste (ili ne učiniste)!«

Posljedica je uključena u to: priznati Krista kako bi se naučilo ljubiti, ali i ljubiti da bi se priznalo Krista.

- *Kome se Isus obraća? Postoji kolebanje između sveopćega čitanja i uskog ili konfesionalnog čitanja (samo kršćani). Danas se, zbog jasnoće riječi, zaključuje kako se Isus obraća svim ljudima, pa i onima koji ga ne poznaju. Naravno, jasno je da se to odnosi prije svega na one koji ga slijede u njegovoj zajednici, a to su njegovi*

učenici, s otvaranjem obzorja koje dotiče sva stvorenja (usp. Mt 28,16-20).

*Je li to jedino mjerilo posljednjega suda?* U svjetlu drugih Isusovih riječi i drugih dijelova Novoga zavjeta, pojavljuju se i druge uporišne točke, kao što je vjernost učitelju u nevoljama, svjedočanstvo za nj pred ljudima, potpuno oprostjenje tuđih dugova, radino slušanje Božje riječi, aktivno bdijenje, mudra uporaba primljenih talenata (usp. unutarnji Isusov eshatološki govor u Mt 24-25, završetak Besjede na gori u Mt 7, ili prisposobu u Mt 13). Djelatna kršćanska ljubav prema potrebitima zasigurno zauzima specifičnu ulogu. Moglo bi se reći da je djelatna kršćanska ljubav duša svake druge kakvoće života.

*Tko su ta najmanja braća?* Odgovor se svakako tiče putujućih i progonjenih misionara prvoga sata o kojima Isus govori u Apostolskoj besjedi (Mt 10), koju valja razumjeti u široj perspektivi: otkada je Isus objavio Božje očinstvo i dao za to konkretne znakove, svijet siromašnih, potrebitih, onih koji podnose kušnju gladi, žeđi itd. ostaje uvijek svijet djece i braće.

• *Primjerna prisposoba*, siguran uzor svih smjernica koje Isus daje svojim učenicima uvijek ostaje njegovo ponašanje. On je prvi siromahe i potrebite priznao kao Očevu djecu i prema tome prema njima stvarno postupao kao prema braći. Umnažanje kruha, briga za bolesnike, pažnja prema svakoj potrebi tijela i duše, među kojima su i praštanje i pomirenje, hrabra obrana onih koji su bili prikraćeni... posvjedočuju značenje riječi: smisao konačnoga suda i dužnost zalaganja. Prisposoba o dobrom Samarijancu (Lk 10,25-37) slikovito prikazuje završni govor o kojem smo razmatrali.

➤ *Drugo čitanje* teksta zaključuje prvi dio susreta.

## POVEZIVANJE SA ŽIVOTOM

»Gospodine, kada te to vidjesmo gladna i nahranismo te (ili te ne nahranismo)?« Čudenje »onih kojima se sudi« proširuje se na sve nas i ova stranica Evanđelja pokazuje se onim što jest: objava koja je od temeljnog značenja i odjeka. To je perspektiva, više nego recept, perspektiva unutar koje valja ponovno čitati i otkriti lice Boga, Krista, čovjeka, ponašanje, te postaje životna i nezaboravna pouka za učenika.

1. *Bog je Otac sviju*. Bog je otac koji posebice shvaća one koji su u nepovoljnu položaju, djecu u teškoj situaciji, »siromahe«. On je to stoga što je Otac. Prije svakog tumačenja, ta istina je srž svake daljnje objave. Zbog toga Isus može sebi dopustiti da o tome izravno govori. Čudenje nije znak našeg zaborava istinske stvarnosti Boga, koji je Bog sviju, posebice siromaha! Tu je i velika biblijska misao o čovjeku stvorenom na sliku Božju i velikodušnom zakonodavstvu u korist »siromašna, udovice, stranca«.

2. *Isus je Sin Božji i čovjekov brat* koji se pojavljuje kao onaj koji zatvara trokut između nas i siromašna bližnjega. Takav odnos s kojim smo svakoga dana suočeni nije nikada dvostran nego je trostran: mi, siromah i Krist (Bog). Iz trokuta se nikad ne može isključiti završetak lika. Taj završetak je Isus, u posljednjem sudu kao otkriće, tijekom svoga povijesnoga života kao uzor, u našem duhovnom životu kao upozorenje i utjeha.

3. *Nije dovoljno biti osoba da bi se bilo dobra osoba*. Može se biti dio »ovaca«, »pravednika«, »onih koje Otac blagoslivlja« jedino po zalaganju milosti, ili bolje rečeno po izvršavanju svakoga drugog životnog zalaganja koje

traži dostojanstvo osobe, ali ne tako da ne bude obuhvaćeno (nije dovoljno reći i tek ponekad to učiniti!) stvarnim, konkretnim, analitičkim vršenje djelatne ljubavi prema drugima. Sud čovjeku, pa prema tome ostvarenje spasenja ili osude, događa se na temelju ostvarenja ljubavi prema bližnjemu. To znači da postoji objava istine u kojoj sudjeluju svi ljudi: pomoći drugome je nešto dobro, odgovara Božjoj volji.

4. Ovdje valja dobro raščlaniti smisao toga prvenstvenog središta Božje objave od objave Isusa. Isus je onaj koji nam o tome govori, pa stoga Matejev tekst (Mt 25,31-46) valja uokviriti *sveukupnim Isusovim naučavanjem*. Evo nekoliko pojašnjenja.

– Za Isusa je čin ljubavi od odlučujuće važnosti ne stoga što bi imao kakvu magijsku snagu ili zato što ga ja činim, svojom zaslugom, nego zato što je krajnje određite tog čina onaj isti božanski sudac o kojemu ovisi vrijednost ili nevrijednost nekoga djelovanja ili propustanja. Onaj tko dodiruje siromaha dodiruje Krista, u prihvaćanju ili odbacivanju. Kršćani su pozvani upoznati druge barem s tom Isusovom »tajnom«. To je bit onog evanđelja koje su poslani naviještati »svim narodima« (usp. Mt 28,19; Mk 16,15).

– Kršćani posebno paze na djelatno prihvaćanje Isusovih riječi i na ostvarivanje crkvenog bratstva. Zastigurno ne na isključiv način, nego na misionarski način, kao svjedočenje koje uvjerava druge koji to ne znaju. Kršćanima neće biti dopušteno čuđenje da ne znaju kome je konačno upućen čin djelatne ljubavi, ali se svakako i oni raduju njegovoj primjeni u praksi. Jednako se tako i oni čude – jer to je neizbježno – koliko je velika razlika između čaše svježe vode koja se daje siromahu i znanja da Krist to prima svojim velikim srcem.

Valja isto tako podsjetiti da će se kršćanska povijest očitovati kao povijest učinjene ili propuštene djelatne ljubavi.

– Kršćani pokazuju posebnu osjetljivost prema svakomu tko iskazuje ljubav prema bližnjemu: priznaju to, cijene i potiču. Djelatna je ljubav najviši oblik ekumenizma, ona je sama po sebi zajedništvo milosti.

– Slučajevi oskudice koje nabraja Isus tvore sadržaj takozvanih djela tjelesnog milosrda (kojima će tradicija nadodati sedmo: pokopati mrtve). Imaju paradigmatiku ili primjernu vrijednost za sve druge službe koje će trebati vršiti. Tome su kasnije nadodana djela duhovnog milosrda. Važno je poštivati konkretnost, upućenost na osobu, uz davanje prednosti najmanjima.

– Na kraju naglašavamo barem kozmičku, a na neki način i laičku, nekonzfesionalnu ili pretkonzfesionalnu istaknutost Isusove misli, neku vrstu temeljne filozofije, stvarateljske podloge za svako antropološko i etičko razmišljanje. Tu nalazimo sljedeće »aksiomatičke napomene«: bližnji je u svom stanju siromaštva ikona otajstva, upućuje na jasno sudjelovanje Sina Božjega; svaka je osoba pozvana pomoći svome bližnjemu, biti solidarna sa siromahom; činiti to znači činiti dobro koje vodi k punom ostvarivanju samoga sebe (sreća); zlo je već to ne činiti, tim više uvrijediti ili napakostiti bližnjemu. Povijest valja promatrati također, ako ne prvenstveno, kao područje konkretno izraženog »da« ili »ne« prema bližnjemu u nevolji. Nova povijest, ona koja proizlazi iz suda Sina Čovječjega i koja prožima čitavu vječnost, jest spomen, »da« drugome u kraljevstvu Božjemu, u Isusovu društvu. Nezamislivo je, zbog svoje tražičnosti, stanje onoga tko je rekao »ne« bližnjemu te tako postao »dalek« licu Gospodinovu.

## POTICAJI ZA ZAJEDNIČKI RAZGOVOR

1. *Mt 25,31-46* zasigurno je jedan od tekstova Evanđelja koji izazivaju najveće čuđenje. *Taj tekst ne sadrži u sebi sve evanđelje, ali Evanđelje svakako treba iznova čitati prema uporišnim točkama* koje je Gospodin tu izložio. Može li se reći da je taj tekst poznat mladima? Predstavlja li im se na prikladan način?

2. Matejev pečat u ovome tekstu je očit. Matej »se uvijek obraća svojoj Crkvi, koja mora ponovno pronaći, zajedno s duhovnom pozornosti prema budućnosti, djelatnu životnu vjernost... To je proročki pogled u budućnost koji nastoji eshatološki utemeljiti sadašnju crkvenu etiku« (G. Barbaglio). Može li se reći da u *našim zajednicama* ovako predstavljena *esbatologija utječe na kršćansko ponašanje*? Je li budućnost posljednjeg suda poticaj za sadašnjost, barem kršćana, ili ostaje prazna kutija koja se više puni pobožnim nakanama negoli stvarnom djelatnom ljubavlju?

3. *Samo djelatna ljubav spašava*. U Isusovoj logici to uključuje više od brza promatranja, zahtijeva hod razmišljanja i iskustva koji vodi k dozrijevanju. Čovjek se ne rada sposoban za djelatnu ljubav, on to tek treba postati.

– Valja priznati da postoje bližnji koji su na različite načine siromašni (fizički, ekonomski, društveno, kulturno, duhovno, etički, religiozno...). Štoviše, svaki bližnji pati zbog neke potrebe kojoj valja izaći ususret. Otvore li se novine, sve se to čini jasnim, ali kad ih se zatvori, čini se da se zatvori i taj predmet, da siromasi nestaju. Često je siromah komad papira koji govori o njemu, kroničar ga registrira kao zapis za kroniku.

– Valja isto tako priznati i nastojati da počne »funkcionirati« tajna djelovanja djelatne ljubavi: susrećem samoga Isusa, pozvan sam učiniti to onako kako je to on učinio, zbog razloga koji su njegovi razlozi, sa stilom koji je njegov stil, s odgovornošću na koju se on sam poziva na posljednji dan.

– Ne može nedostajati i kratak povijesni pregled prošlosti i sadašnjosti, u kojemu se predstavljaju muškarci i žene čija biografija predstavlja ostvarenje Učiteljevih riječi. Kako danas ne misliti na abbé Pierrea, Majku Tereziju, don Antu Gabrića, brojne djelatnike Caritasa..., na mnoštvo poznatih i nepoznatih dobrovoljaca koji se saginju nad utamničenicima, nepokretnima, oboljelima od AIDS-a, beskućnicima, useljenicima, maloljetnicima na rubu društva... Jedan je pisac napisao izvrsnu knjigu: *Tražim činjenice o evanđelju* (L. Accattoli). Tražio ih je i pronašao.

4. Pokušajmo u našim zajednicama načiniti *popis potreba mladih* i čitati ih po uzoru na Isusa. Provjerimo je li u skupu većina »blagoslovljenih« ili »prokletih«. Pokušajmo uzroke i lijek za takvo stanje. Pokušajmo posebice prirediti takav put za mlade na kojemu će u središtu biti pedagogija djelatne ljubavi, tj. odgojni »prijelod« razmatranog evanđeoskog odlomka (*Mt 25,31-46*).

» Posljednje čitanje teksta može pomoći u sređivanju skupljenih misli i dojmova.

*Zaključna molitva*

(Savjetuje se da se među sudionicima potaknu zazivi koji su povezani s temom susreta. Mogu se uzeti i sljedeći.)

– Gospodine, otkrili smo da postoji izvrstan sakrament, zajedno sa sakramentom euharistije: to je čovjek



u nevolji. Ti za nj postaješ kruh života. Pomozi nam da ne dijelimo to jedinstvo euharistije i siromaha.

– Hvala ti, Gospodine, za ovu izuzetnu pouku. Daj da nas drugi prihvate kao tvoje lice kad smo u nevolji i da mi isto tako postupamo prema potrebitima.

– Otkrio sam, Gospodine, da je tvoje Kraljevstvo tamo gdje se besplatno dariva i prima ljubav. To me raduje jer se prisjećam svih onih koji su na putu tvoga Kraljevstva, makar te ne poznaju!

– Otkrio sam da svojim prisustvom u drugima želiš u nama potaknuti djelatnu ljubav po uzoru na sebe, ljubav koja je: konkretna, djelatna, stalna. Molim te, ojačaj mi vjeru kako bih i ja mogao tako ljubiti.

– Često se susrećem s ljudima koji mi nisu dragi ili od mene nešto traže. Pomozi mi da u svakom potrebitom čovjeku uspijem vidjeti tvoje lice, molim te.

*Tekst o kojemu smo razmatrali jedan je od najljepših i najzabavnijih evanđeoskih tekstova, a ujedno i tekst koji nas najviše obrabruje. Taj je tekst lijep zato što se tiče jedne od naših temeljnih potreba – da budemo prihvaćeni i potpomognuti u trenutku kušnje. Ti nam obećavaš kraljevstvo Božje, spasenje onomu koji pomaže potrebitomu.*

*Ovo je istovremeno i vrlo zabavna stranica, jer nije riječ o tome da se povremeno daje milostinja nekom od siromaha koje susrećemo, nego da prema čovjeku potrebitiku postupamo kao prema tebi samome, jednako srdačno i dobro, svesrdno i neprekidno, tako da reći »da« ili »ne« našoj potrebitoj braći i sestrama postaje »da« ili »ne« izrečeno tebi, suci svijeta.*

*To je napokon i tekst koji obrabruje: koliko će neznanih ljudi biti iznenađeno što su primljeni u tvoje Kraljevstvo, iako te nisu poznavali, samo zato što su ljubili druge kao što*

*si ti nas ljubio. Ako je put u život uzak, kao što si rekao, put ljubavi na koju nas pozivaš je nezamislivo proširenje. Pomozi nam da budemo radosni i konkretni. Amen.*

Matej, pomoću neke vrste proroeke prispodobe o posljednjem sudu, daje zanimljiv primjer o tome kako se danas živi u odgovornu iščekivanju dolaska Sina Čovječjega. Bitni uvjet za konačno spasenje ili konačnu propast ljudi je zaključni test o istini i vjernosti. To se događa u svakodnevnom odnosima prihvatanja ili odbacivanja potrebitog čovjeka, koji je objektivni znak poštenja i skrivena prisustva Sina Čovječjega.  
(R. Fabris)